

Čerkvena priloga.

Priložena od katol. tiskovnega društva 10. šte. „Slov. Gospodarja“.

1888.

8. marcija.

3.

Zlata maša sv. Očeta v Rimu.

(Konec.)

Kdor torej napada in zavrže papeštvo, on napada in zavrže katoliško cerkev samo v njenem bistvu in organizmu. Zato so zakleti sovražniki katoliške cerkve ob vseh časih najpoprej in najbolj strastno napadali rimskega papeža, svesti si, da ako se podkoplje in omaja ta skala, bo kmalu padlo tudi poslopje na njo postavljeno. Ne jemljem v misel nekdanjih prevzetnih in čistiželjnih carigrajskih patrijarhov, ki so pod čisto praznimi pretvezami papežu odrekli pokorščino; tudi ne omenim strastnega, glasovitega Lutra, kateri v svoji zagrizenosti ni našel dovolj ostudnih izrazov zoper namestnika Kristusovega; ozirom se le na bolj skrite in omikane brezverce nove dōbe, bodisi prostozidarje ali druge liberalce slabejše baže, vsi so skriti ali očitni nasprotniki sv. Očeta ter zanj nimajo niti srca, niti besede, niti roke, pač pa vsake vrste puščice in psovke. Toda zastoj se zaletuje v čolnič Petrov, v katerem Gospod zapoveduje vetrovom in viharju, zaman butajo v skalo ali podlago cerkve; le sami prestanejo brez slave in zginejo kakor vēše; papeštvo pa ostane, kakor skala, katero pluskajoči valovi le bolj operó in utrdijo, ker je bistveni del katoliške cerkve božja naredba ter se je ž njo vred začelo širiti in razvijati ter bo ž njo vred vkljub vsem skritim in javnim nasprotnikom stalo do konca sveta. Za vse čase veljá kratek izraz in napis patrijarha Aleksandra v 4. veku: „In aeternum juxta Romam“, to se pravi: „Na večno za Rimom“.

Ker je papeštvo tolicege pomena za božje kraljestvo na zemlji, zato se vernemu katoličanu nehoté budi želja, naj bi, razun vernih katoličanov, še tudi nekatoliški kristijani v papežu spoznali ne le modrega učenjaka in vladarja, temveč tudi svojega vrhovnega učnika in Kristusovega namestnika, da bi tudi nekrščanskim narodom, omikanim ali neomikanim, zasvetila luč sv. vere ter bi ne le darov pošiljali sv. Očetu kot slavnemu veljaku, temveč se podvrgli njihovi duhovni oblasti. Takrat bi zasvetil človeškemu rodu zlati dan, zlati vek, spoznalo bi se Gospodovo prerokovanje, da bo eden pastir in ena čeda! Kdo sme reči, ali ne bo k tej srečni dōbi po božji previdnosti nekoliko pripomoglo sedanje navdušeno zanimanje za sv. Očeta? Pa naj že odloči modra božja

previdnost, kakor ji je všeč, mi se moramo pač pred vsem zahvaliti božji previdnosti, da je v naši burni dōbi postavila tako odličnega, modrega vladarja na krmilo, kateri z bistrim očesom zapazi nevarnost, ter s krepko roko odvrniti skuša; zahvaliti se pa tudi sv. Očetu, da so tako neprestrašen čuvaj sv. mesta in močen steber resnice in pravice, skazujmo jim pa tudi srčno ljubezen in verno vdanost, da ostane vedno živa, krepka zveza vernih udov s svojim glavarjem, zvesta pokorščina otrok do očeta; zato nas mora iz srca veseliti, ko vidimo danes tako lepo edinstvo in slogu med cerkvenim poglavarjem in vernim svetom.

Smelo rečem, da nikdar ni bilo v katoliški cerkvi lepše edinstvi, nikoli več ljubezni do sv. očeta, kakor v naši dōbi, kar nam glasno pričajo tolike priprave za papeževo zlato mašo, toliko krasnih darov in kar je še več, toliko pobožne molitve. V resnici so sv. Oče luč z neba, katere žarki odsevajo od Rima po vesoljnem svetu, so varni kažipot vsem stanovom za to in prihodnje življenje; so pravo in duševno ognjišče, katero širi svetlobo resnice in gorkoto ljubezni na vse strani. Ta složna edinstvo, ta vzajemna ljubezen vernih vseh krajev in stanov je gotovo preblagemu srcu sv. Očeta ljuba in draga čez vse vnanje slovesnosti, najlepše voščilo o zlati maši, pa tudi najlepše tolažilo v Njegovem neznosnem položaju. Ta otroška ljubezen se je pri nas zopet spodbudno pokazala sinoči v sijajni razsvetljavi v pomenu naše goreče ljubezni, danes dopoldne pri slovesni službi božji po vseh cerkvah, kjer so vsi verniki hvalili Boga in molili za slavnega Leona jetnika, kakor je molila vsa verna cerkev za Petra v ječi.

Ko je učeni g. dostojanstvenik stolne cerkve v Ljubljani te besede govoril, bilo je na novega leta den, torej prav tisti den, ko so bili sv. Oče v jutru imeli svojo zlato mašo. Odslej sta že dva meseca pretekla, ali navdušenje in mnogovrstna znamenja ljubezni, ki jo izkazuje katol. ljudstvo poglavarju sv. cerkve, ni še popenjalalo. Še vedno gredó romarji iz vseh pokrajin širnega sveta v Rim, naj izkaže vsak po svoje sivemu starčku svoje srčno spoštovanje. Kolikor slišimo, pojde jih tudi več iz naše škofije o veliki noči. Božja pota so v resnici čudovita.

naše lepe Avstrije, ne more več biti drugače, kakor da živimo skupaj, lepo v miru ter pomagamo drugi drugim, da se izkopljemo iz nevolje, ki nas — Nemce in Slovence — tare, kolikor je v naših močeh. Njim tudi ni neznano, da ima slov. ljudstvo pravico do življenja in tedaj za to, da še ostane slovensko.

(Konec prih.)

Narodno življenje pri slov. Korošcih.

Mož, ki ljubi Koroško zemljo, pa tudi slov. ljudstvo, piše nam od ondot ter izprožuje marsikatero lepo misel, ki je vredna, da si jo zapomnijo tudi naši bralci. On piše:

Vreme ni prijetno ter še imamo veliko snega, pa dan na dan še nov pada. Včasih solnce posveti, pa le redko in kmalu se spet umakne ledeni in sneženi megli. Vreme se tako kisko drži, kakor zunajna politika: včasih nam obeatajo mir, pa kmalu se spet prikažejo znamenja preteče vojske.

Bolj stanovitna je notrajna politika, kajti stanovitno je avstrijskim Slovanom neugodna, naj pride katera koli vlada. Koroški Nemci in liberalci pa so stanovitni v zaničevanju Slovencev in v kračenju njihovih pravic. Toliko so pa vendar že odjenjali, da so Kranjce in spodnje Štajarce izpustili iz svojih računov. „Kranjci in Štajarci“, pravijo, „naj imajo slovenske šole in slovensko uradovanje, pa na Koroškem to ne gre, ker tukajšnji Slovenci imajo že čisto zmešan jezik in ne razumejo nove slovenščine, tudi so po hribih ločeni od drugih Slovencev, jih tudi ne marajo, in so po srcu, nravi in geografski legi bolj navezani na Nemce“.

To so pa besede brez vsake prave podlage, ti možiceljni govorijo le to, kar v srcu želijo, in pravijo, da je to resnica, kar oni želijo, naj bo res ali pa ne. Koroški Slovenci dobro razumejo pismeno slovenščino in zmirom več slovenskega berejo. Razun Mohorjevih bukev in „Mira“ prebirajo tudi „Koroške bukvice“, „Slov. Gospodarja“, nekateri celo „Slovenca“ in „Narod“. Od takih ne boš slišal, da bi ne razumeli pismene slovenščine, to govorijo le taki, ki nikoli nič ne berejo. Kdor nikoli ne mlati, ne bo znal mlatiti, čeravno to ni Bog vé, kaka umetnost. Kdor pa nikoli nič slovenskega ne bere, se mu bo marsikatera beseda neznana zdela. Ni ga pisatelja, da bi zamogel za take razločno pisati, kajti če bo tudi pol nemških besed vmes pomešal, pa tudi tistih ne bodo razumeli. Nekaj je pa tudi takih, ki so že več kakor na pol pomenčeni, ki prebirajo zmirom nemške časnike, slovensko so pa že pozabili, le za domačo potrebo še znajo, da zamorejo poslom kaj naročiti. Oni sicer mislijo, da še znajo slovensko, v resnici pa že vsak pastir bolje zna, polovica slovenskih besed se jim je že skadila, potem

pa hočejo slovenščino obsoditi, ker ni pisana tako spakedrano, kakor jo oni govorijo. — Kar se tiče mrznje med Korošci in Kranjci, v tem je bilo res nekaj resnice, pa v novejšem času ta vedno bolj gine, odkar so Korošci spoznali, da imajo na Kranjcih še skoz edino zaslonbo proti nemškemu navalu. Proti Štajarcem pa Korošci nikdar niso mrznje pognali. Mrznjo med Kranjci in slovenskimi Korošci so nemškutarji vedno umetno gojili in utrjevali, nekoliko je pa res pripomogla tudi gorenjska surovost in naklonjenost do kletvine in pretepov; v novejšem času je pa žganje en del gorenjskega ljudstva še bolj podivjalo. Če se Korošec žganja napije, on gre tiho domov in ne razbija okoli sebe. Vem pa, da je na Gorenjskem veliko poštenih ljudi, pa ti so lepo doma in ne hodijo po svetu, zato jih Korošec ne pozna in sodi Kranjce po tistih izmečkih, ki že doma ne morejo več živeti in se priklatijo na Koroško.

(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Dobro seme, dobra žetev.

Kar človek seje, to žanje. Kdor torej hoče, da pričaka dobre žetve, mora mu biti skrb za dobro seme. Samo seme ne stori še sicer vsega, toda veliko pripomore, da ne ostane drugo obdelovanje, ki ga polje terja, brez plačila. Gnoja mora vselej polje dobiti in to gnoja, ki prsti pa tudi setvi streže.

Tu pa je potlej v prvi vrsti treba dobrega, velicega in zrelega semena; kajti le tako seme je za to, da vzkali in daje mladej klici dovolje hrane. Le-te mora klica imeti že v semenu samem, sicer utegne vsahniti, še predno mu pomaga kaj hrana, ki mu jo daje prst, zemlja, v kateri leži. Skušnja kaže, da ima dobro seme največ moči, kakor za to, da vzraste veliko, tako tudi za to, da dozori lepo zrnje.

Za setev torej niso zrna, ki so naklana ali natolčena, poprek taka zrna, ki so kakor že koli trpela v svoji vunanji obliki. Taka zrna še sicer kalé, ako ni kal sama kje kako obnemogla, toda klice, ki jih poženo, ne dobé dovolje hrane, so koj s kraja slabe in za to jim najmanjša stvar škoduje, to pa celo njih življenje. Kar hočeš tedaj rabiti za seme, tega ti ne kaže mlatiti ali luščiti na stroji. Pri tem se oškoduje zrnje naj reče, kar je komu ljubo.

Ne bode toraj svet narobe, če pravimo, da stori gospodar prav, ako koj pri žetvi na to gleda, da si odbere najbolji sad za seme. In česar ne sme prezreti, je to, da izgubi seme svojo kaljivo moč, če leži dalje časa ali če se ne shranjuje na pravem kraju. Nemarščina tepe v tem sama sebe. Ako je vreme neugodno pri žetvi in se sodi, da zrnje ni dobro dozorelo,